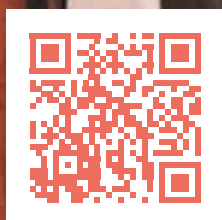

WEEK VAN HET NEDERLANDS

Taalkrant 2023 — nr. 9

VAN VREUGDE TOT VERDRIET

Van 30 september tot 7 oktober gaan we met jou op zoek naar emotie en gevoel in de Nederlandse taal

←
beluister
hier de
taalkrant

“Mensen grijpen vaak naar het Engels om hun emoties te omschrijven”, constateert dichter Esohe Weyden, die dit jaar samen met Pete Wu ambassadeur van de Week van het Nederlands is. Onterecht, zegt ze: “Ik vind dat je in het Nederlands nóg nauwkeuriger kan werken. Je kan echt héél minutieus op zoek gaan naar het juiste woord met de juiste gevoelswaarde.”

Vind jij het Nederlands **gevoelig**? Wij wel! Daarom is emotie en gevoel in de Nederlandse taal ook ons thema dit jaar. Doe mee met onze acht taaluitdagingen, één voor elke dag van de Week van het Nederlands. Elke dag kiezen we onze favoriete taalkunstenaar en kan je prijzen winnen.

Meedoen kan op twee manieren:

→ Deel je bijdrage op je eigen sociale media (Instagram, TikTok en/of Facebook) met #WvhN2023 en tag @weekvanhetnederlands.

OF

→ Mail je antwoord naar weekvanhetnederlands@deburen.eu.

Vermeld bij je inzending duidelijk om welke opdracht het gaat. De inzender met het leukste, origineelste of mooiste antwoord wordt uitgeroepen tot **taalkunstenaar van de dag**. Niet alleen win je een boekenpakket, je inzending wordt ook gepubliceerd op onze socialemediakanalen en onze website. Elke dag om 19.00 uur maken wij de winnaar bekend via Instagram en Facebook.

Dit jaar is er zelfs nog een negende prijs te winnen: op de achterkant van deze *Taalkrant* vind je een puzzel die je alleen, maar ook samen met de hele klas kan oplossen.

Moeite met lezen? Zo kan het ook!

Wist je dat de *Taalkrant* ook beschikbaar is in braille en als luisterversie? Speciaal voor iedereen die moeite heeft met lezen door dyslexie, een visuele of een fysieke beperking. Zo kan iedereen meedoen met de Week van het Nederlands!

Luisterpuntbibliotheek in Vlaanderen en Bibliotheekservice Passend Lezen in Nederland maakten de braillekrant en de luisterversie, ingesproken door onze ambassadeurs Esohe Weyden en Pete Wu. Deze bibliotheken zetten zich dagelijks in om lectuur voor mensen met een leesbeperking toegankelijk te maken in verschillende leesvormen.

De *Taalkrant* beluisteren of de brailleversie aanvragen? Ga naar weekvanhetnederlands.org/taalkrant

1 Soms wil je het uitschreeuwen. Van geluk, van woede, misschien wel van onmacht of verliefdheid. Wat is er heerlijker dan op zo'n moment meezingen met dat ene nummer dat je emoties perfect vertolkt?

Op welk nummer kan jij he-le-maal losgaan? Herschrijf (een deel van) de tekst, maar in de tegenovergestelde emotie. Het oorspronkelijke nummer hoeft niet Nederlandstalig te zijn, jouw refrein wel. En als je het goed doet, past de tekst nog op de muziek ook! We doen het voor. Kan jij raden op welk nummer deze vertaling geïnspireerd is?

Nee, echt, wat jij me ook zegt
Ik heb enkel nog een hart van steen
Nooit, meer, het deed te veel zeer
Jij hebt het zo verknald
Je bent enkel een blok aan m'n been

(Celine Dion, *My heart will go on*)
Near, far, wherever you are
I believe that the heart does go on
One more, you open the door
And you're here in my heart
And my heart will go on and on

LET OP: Laat ons bij je inzending wel even weten wat het oorspronkelijke nummer was!

DEADLINE zaterdag 30 september 12.00 uur

2 Ik vindt. Het meisje die daar loopt. Me moeder.
Irriteer jij je vreselijk aan dit soort taalfouten?
Of wordt je juist wanhopig van taalregels?

Taalfouten maken overkomt de beste. Zelfs bedrijven maken weleens een gênante fout. Zo maakte Santa Maria eens een reclameposter om tortilla's aan te prijzen met de tekst 'Veras met Tex Mex'. De Mediamarkt schreef in een folder: 'Goedkoper als op de vrijmarkt!'

Maak een reclameposter voor een zelfbedacht product of bedrijf. Een kledingmerk bijvoorbeeld, of een lekker drankje. Bedenk een slogan, maak duidelijk wat het is, en gebruik kleur, afbeeldingen, tekeningen of mooie letters om het zo enthousiast mogelijk te verkopen. Je mag online zoeken naar inspiratie. We hebben één belangrijke regel: er moeten zo veel mogelijk en zo origineel mogelijke taalfouten in staan!

DEADLINE zondag 1 oktober 12.00 uur

3 De minst voorkomende letter in de Nederlandse taal is de q. Weet jij wat de méést voorkomende letter is?

Tip: in het boek *Les revenentes* van de Franse schrijver Georges Perec, vertaald als *De wedergekeerden*, komt enkel deze klinker voor (je kan het misschien al raden aan de titel). In het boek *La Disparition* ook van Perec, komt deze letter juist geen enkele keer voor: hij is vermist. Vertaler Guido van de Wiel deed acht jaar over de vertaling naar het Nederlands, met de titel *'t Manco*. Ook daarin komt deze letter geen enkele keer voor. Dat levert zulke zinnen op:

“In dit stuk komt 'n volk massaal, anarchistisch in opstand, juist omdat dit volk d'r van uit gaat dat d'r wat kapitaals kwijt is. D'r ontstaan pogroms, razzia's, d'r volgt onthoofding van topfunctionaris na topfunctionaris. Bars, bistro's gaan dicht. Dat machtsvacuüm dat ontstaat lijkt onoplosbaar. Auto's gaan in brand op. Chaos alom.”

Schrijf zelf ook een tekst waarin je deze letter geen enkele keer gebruikt. Geen paniek, je hoeft geen hele roman te schrijven! Maak een zoekertje: een korte advertentie of berichtje over de vermiste letter, waarin je vertelt waarom je hem zo vreselijk mist en nodig hebt.

DEADLINE maandag 2 oktober 12.00 uur

4 Een extreem pluizige katten, je favoriete knuffel... Het Tagalog, een taal gesproken in de Filipijnen, heeft een speciaal woord voor dingen die overweldigend schattig zijn. Zó schattig dat je het bijna niet aankan en erin wil knijpen: *gigil*.

Wat vind jij het allerschattigste wat er bestaat? Schrijf een zeer kort horrorverhaal waarin je dat schattige ding, mens of dier vreselijk eng maakt. Misschien heeft het ogen die je opeten of ligt het onder je bed zonder dat je het doorhebt – laat je fantasie de vrije loop!

De eerste letters van elke zin vormen samen het woord waar jouw verhaal over gaat. Heet jouw extreem lieve puppy bijvoorbeeld Woefie, dan telt jouw horrorverhaal zes zinnen, die beginnen met W O E F I E N.

DEADLINE dinsdag 3 oktober 12.00 uur

5 *Cozy, pleasant, fun?* Het woord 'gezellig' gebruiken we in het Nederlands om een situatie aan te duiden die knus en aangenaam is. Maar het is lastig om het woord echt goed naar het Engels of andere talen te vertalen. Geen enkel woord omvat de gezelligheid van gezellig zó goed als het woord gezellig.

Noem een ander onvertaalbaar woord dat met emoties te maken heeft. Jongerentaal, dialect of een woord uit een andere taal mag ook. Leg zo goed mogelijk en met een voorbeeld uit wat het woord betekent.

Voor bonuspunten: bedenk zelf een woord voor een emotie die je soms voelt, maar waar nog geen Nederlands woord voor bestaat. Leg uit wat het woord betekent.

DEADLINE woensdag 4 oktober 12.00 uur

6 Die ene zin van dat liedje die je onthoudt, die ene dialoog uit een film die maar blijft hangen, die ene regel uit een boek: soms slagen anderen er beter in dan wijzelf om de emoties die we voelen te vertolken.

Kies een film, boek, liedje of andere tekst uit die indruk op jou heeft gemaakt en verzamel er zinnen en woorden uit die je mooi vindt. Gooi ze door elkaar, knip ze op en vorm er in een collage een eigen gedicht mee dat je gevoel perfect weet te vertolken.

DEADLINE donderdag 5 oktober 12.00 uur

7 Een chatbot voor artificiële intelligentie als ChatGPT kan heel veel, maar emoties heeft hij niet. We vroegen de chatbot om een kort tekstje te schrijven over de herfst:

“De herfst is aangebroken, met zijn kenmerkende veranderingen in de natuur. Bladeren verkleuren en vallen van de bomen, waardoor een kleurrijk tapijt ontstaat. De temperatuur begint te dalen en mensen trekken warmere kleding aan. Er is een gevoel van verandering en voorbereiding op de komende winter. Boeren oogsten hun gewassen en winkels vullen zich met pompoenen en herfstdecoraties. Het is een seizoen van overgang, waarin de natuur zich aanpast aan de naderende kou.”

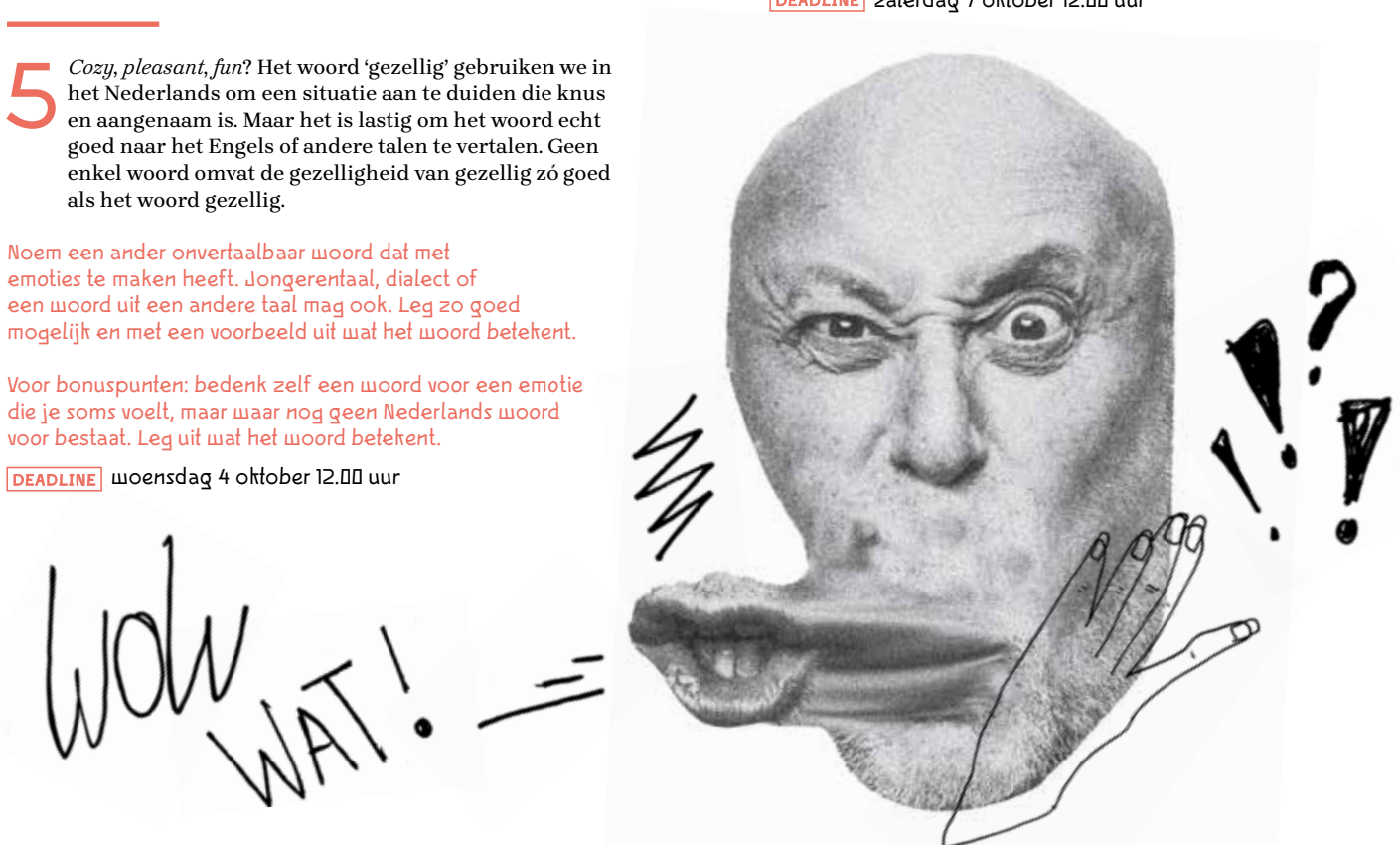
Hoe zou jij de herfst beschrijven? Wat zie je om je heen, wat ruik en voel je? Welke emoties roept dit jaargetijde bij je op? Schrijf een tekst die ongeveer even lang is als die van ChatGPT, maar maak de tekst zo emotioneel mogelijk.

DEADLINE vrijdag 6 oktober 12.00 uur

8 Voor elke emotie bestaat wel een emoji. Zoek in je telefoon op wat de emoji's zijn die je het vaakst gebruikt. Gebruik je ze vooral om liefde te versturen, om te lachen om andermans grapjes of ook weleens om je verontwaardiging uit te drukken?

Zoek vijf emoji's op die voor jou passen bij de emotie 'verontwaardiging'. Maak een verhaal van vijf zinnen over iets waar jij vreselijk verontwaardigd over bent en verwerk de vijf emoji's erin.

DEADLINE zaterdag 7 oktober 12.00 uur

Dit zijn de ambassadeurs van de Week van het Nederlands 2023

ESOHE WEYDEN

Esohe Weyden is dichtster en presentator. Ze is master in de rechten en was drie jaar lang de campusdichtster van de Universiteit Antwerpen. Ze houdt zich bezig met *spoken word* en voordracht, maar ook op papier komen haar teksten tot leven: ze debuteerde vorig jaar met de dichtbundel *Tussentaal* en in september 2023 verschijnt het kinderboek *En morgen nog een keer* dat ze met Estera Nicoi maakte. Esohe houdt van “de zachte en de harde klanken, de mooie en de tenenkrommende woorden, de elegantie die de Nederlandse taal kan uitstralen maar evengoed ook haar ruwheid”.

PETE WU

Pete Wu is journalist en schrijver. In 2019 debuteerde hij met *De bananengeneratie* bij uitgeverij Das Mag, in 2020 verscheen de documentaire *Pete en de bananen* bij de VPRO over daten als Nederlander van Aziatische komaf en in najaar 2023 verschijnt een verhalenbundel voor kinderen bij uitgeverij Gottmer. Ambassadeur zijn voor de Week van het Nederlands vindt Pete “een hele eer voor iemand wiens eerste taal niet het Nederlands is; ik leerde dat pas op de basisschool”.

Benieuwd naar de ambassadeurs en hun relatie tot de Nederlandse taal? Lees het interview en bekijk de video's →

Acht activiteiten tijdens de Week van het Nederlands →

← Meer activiteiten bekijken? Ga naar weekvanhetnederlands.org/agenda

De ambassadeurs in actie zien?

Esohe en Pete gaan in de Week van het Nederlands aan de slag met het thema van dit jaar: gevoel en emotie in de Nederlandse taal. Of de Nederlandse taal gevoelig is? Na het zien van hun performance zal je er nooit meer aan twifelen.

In 20 minuten vertellen Pete en Esohe aan de hand van de vier basisemoties angst, blijdschap, boosheid en verdriet over een spannende dag waarop alles lijkt te mislukken – een wervelende mix van fictie, non-fictie en poëzie, waarin het humoristische met het tragische samenkomt in de schoonheid van het Nederlands.

Tijdens de Week reizen Esohe en Pete langs scholen en podia. Ga voor meer info naar ←

24 september tot 7 oktober, 12.00–17.00 U.
Van Groningen tot Antwerpen, NL en BE

1000 Dichters: de Nacht van de Poëzie on tour
Ter ere van de 40ste Nacht van de Poëzie (7 oktober) trekt er een poëzie-estafette door de Lage Landen. Iedere dichter is welkom om een gedicht naar keuze voor te dragen. Van 23 september tot 7 oktober: dertien steden, twaalf boekhandels, 1000 dichters.

Online vanaf 2 oktober

Podcast: gevoel in grammatica
Tijdens de Week van het Nederlands publiceren het Instituut voor de Nederlandse Taal en Genootschap Onze Taal een speciale aflevering van *Over taal gesproken*, dé podcast over het Nederlands. Het onderwerp: hoe je gevoel uitdrukt in grammatica.

4 oktober, 20.00–21.15 U.
Brussel, BE

Gelukkig Zijn Sessie
Wil je Nederlands oefenen op een leuke manier? En nieuwe mensen leren kennen? Kom dan zingend Nederlands leren tijdens de Gelukkig Zijn Sessies, samen met andere niet-Nederlandstaligen. Speciaal voor de Week van het Nederlands komt de Sessie naar Muntpunt (Brussel).

3 oktober, 10.00–16.00 U.
Amsterdam, NL

Nascholingsdag: Literatuur in de Klas
Tijdens deze nascholingsdag voor middelbareschooldocenten Nederlands staat de vraag centraal hoe je emoties bespreekbaar maakt in het literatuuronderwijs. Maak kennis met boeiende schrijvers, academici en literatuurcritici en keer huiswaarts met nieuwe ideeën en lesbrieven.

3 oktober, 19.30–21.00 U.
Brussel, BE

Moeilijke Dingen Maktelijk Uitgelegd
Mag je tegenwoordig echt niks meer zeggen? Hoe praten we over het klimaat? Hoe leren we spreekwoorden? En wat is dierentaalkunde? Vier experts uit Vlaanderen en Nederland geven antwoord op een taalvraag. We sluiten de avond af met een performance van woordkunstenaar Arno Boey.

5 oktober, 15.00 U.
Online

Het Nederlands is niet alleen van Nederland
Hoe zorgen we ervoor dat onderzoek en onderwijs binnen de neerlandistiek het hele taalgebied bestrijkt – niet alleen Nederland, maar ook Vlaanderen, Suriname en de Antillen? Dat onderzoeken de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek en *de lage landen* in een onlinedebat.

6 oktober, 12.00–14.30 U.
Utrecht, NL

Jouw Nederlands op de kaart
De universiteiten Gent en Utrecht organiseren samen met het ANV een ontmoetingslunch met scholieren, studenten Nederlands en experts uit Nederland en Vlaanderen. Tijdens deze lunch staan internationale hapjes op de kaart én vragen over de toekomst van 'het Nederlands'.

6 oktober, 20.00–22.00 U.
Bibliotheken in Vlaanderen en Brussel

Taalspel De Schrijfwijzen
Creatief Schrijven, VRT en de Vlaamse bibliotheken dagen iedereen uit om mee te spelen met De Schrijfwijzen. Géén klassiek dictee vol tongbrekers en hersenkrakers, wél een ludiek en laagdrempelig taalspel voor iedereen die van het Nederlands en taalraadsels houdt.

